

En erfaren kvægdryrlæge underviser næste generation af kvægdryrlæger i klovsygdomme – både teoretisk og praktisk. Her ses dryrlæge Anne Juul, Sønderjysk Kvægpraksis i aktion.
Foto: Anne Mette Danscher, Boehringer Ingelheim.

Et vigtigt fokus på “den ømme tå”

Året 2021 er af Den Danske Dyrlægeforening udnævnt til klovens år, hvor opmærksomheden er rettet mod den “ømme tå” – både i direkte og overført betydning.

Af dyrlæge Troels Løwig Larsen

Udover at udgøre en væsentlig velfærdsmæssig og økonomisk betydning er der også en etisk forpligtelse for os, der beskæftiger sig med køer, til i fællesskab at søge efter løsninger til at nedbringe forekomsten af klovlidelser.

Klovlidelser opdeles klassisk i hornrelaterede og miljørelaterede lidelser. Til de hornrelaterede klovlidelser hører f.eks. såleblødninger, sålesår og dobbeltsål, mens oplagte eksempler på miljøbetingede klovlidelser er klovbrandbyld og digital dermatitis.

En tredje gruppering af klovlidelser kunne man kalde traumatiske. Det vil sige skader, som direkte er påført dyret et eller an-

det sted i miljøet. Eksempler på det kunne være tråd på sten eller utildækkede dele af staldiventar såsom bolte eller hjørnehjul fra udmugningsanlægget.

Hormonelle forandringer

Tidligere har man betragtet hornrelaterede klovlidelser som værende fodringsbetingede. Her er man i dag mere overbevist om, at sygdommene er forbundet med lang ståtid på hårdt underlag og hormonelle forandringer omkring kælvning, der medfører, at klobenet sænker sig en smule inde i kloven og dermed giver et øget tryk ned mod sålen. Det kan medføre blødning under hornet i sålen, og det kan så forårsage tilstande som dobbeltsål og åbne sålesår.

Under alle omstændigheder vil blødninger i sålen være et udtryk for en skade inde i kloven, som er smertefuld og vil hæmme koens naturlige bevægelsesmønster.

De miljøbetingede klovlidelser er – som navnet antyder – forbundet med det miljø som koen og særligt hendes klove har kontakt med. Meget gødningsforurening i omgivelserne kan opløse huden og ødelægge den naturlige barriere, som huden ellers normalt har. Herved kan infektioner opstå, som f.eks. digital dermatitis (DD). Denne lidelse er de sidste årtier blevet en væsentlig årsag til halthed hos vores køer og kræver en vedholdende og effektiv håndtering for at holde den nede, så dyrene, produktionen og økonomien belastes mindst muligt.

Skaf dig et overblik

Hvad kan du gøre? Det vigtigste er at få dannet et overblik over situationen i besætningen hvad angår klovlidelser. Grundige registreringer ved klovbeskæringer og dyrlægebehandlinger er en god basis at have i vurderingen af klovsundheden. Dertil kan man med jævnlige mellemrum med fordel sammen med sin besætningsdyrlæge gennemgå en række køer med haltheds-scoring for at få et øjebliksbillede af forekomst af halte køer i stalden.

Samtidig kan man tilsvarende i fællesskab kritisk vurdere mulighederne for at optimere staldmiljøet. Det kan være etablering af blødt underlag på opsamlingsplads og ved foderbord, hvor dyrene står meget.

En optimering af komforten i lejerne kan også være en måde at få køerne til at ligge mere i løbet af døgnnet, så hun belaster klovene

Hornrelaterede klovlidelser kan også være forbundet med lang ståtid på hårdt underlag og hormonelle forandringer omkring kælvning. Foto: Anne Mette Danscher, Boehringer Ingelheim.

mindre. Det kan også være at forbedre hygiejnen. Eller måske noget helt fjerde.

Der er hjælp at hente. Kvægdyrlæger har en stor viden om klovlidelser samt om hvordan man behandler og forebygger dem. Der vil du altid kunne få hjælp. Desuden kan du på Facebook-siden "Klovens år" hente en masse information og praktiske fif til hjælp i din hverdag i kostalden.

I Dansk Klovbeskærerforening har vi fokus på:

Høj faglighed og bedre klovsundhed gennem:

- ✓ Uddannelse efter nyeste danske og internationale metoder
- ✓ Efteruddannelse og videndeling
- ✓ Samarbejde med rådgivere, dyrlæger og forskere i klovsundhed

Derfor anbefaler vi altid, at du vælger en eksamineret klovbeskærer til dine køer.

Se listen på www.kloven.dk

Klovspecialist Sofie B. Skovsgaard

Rådgivning inden for klovpleje og sundhed.

Gennemgang af staldsystem, klovlidelser og evt. klovregistreringer samt rapport med forslag til optimering og strategi. Jeg tilbyder også oplæring i behandling af dyr i besætningens egen klovboks.

Cand. Scient. i Agrobiologi og eksamineret klovbeskærer

Klovspecialist Sofie B. Skovsgaard

Tlf: 28 44 08 71 | Mail: sofiebs@live.dk